УДК 004.738.1:004.77:373

Ніна ТИМЧИНА,
старший викладач кафедри природничо-математичної освіти Рівненського ОІППО

Віталія ТИМЧИНА,
старший викладач кафедри природничо-математичної освіти Рівненського ОІППО

Тетяна ПОЗДНЯКОВА,
старший викладач кафедри природничо-математичної освіти Рівненського ОІППО

САЙТ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

У статті обґрунтовано поняття веб-сайту. Представлено вимоги до сайту закладу освіти, зокрема окреслено підходи щодо його проектування. Проаналізовано доступність створення веб-сайту на платформі Сайтів Google з метою реалізації завдань єдиного інформаційного простору закладу освіти.

Ключові слова: *веб-сайт, контент, інформаційний ресурс, сайт закладу освіти, інформаційний освітній простір.*

В статье обосновано понятие веб-сайта. Представлены требования к сайту учебного заведения, в частности обозначены подходы к его проектированию. Проанализирована доступность создания сайта на платформе Сайтов Google с целью реализации задач единого информационного пространства учебного заведения.

Ключевые слова: *сайт, контент, информационный ресурс, сайт учебного заведения, информационное образовательное пространство.*

The article defines the concept of a website and shows the requirements to the site of the educational institution. The approaches of designing school sites by various means are analyzed and the accessibility of the creation of a website on the Google Sites platform is analyzed in order to realize the tasks of a single information space of the educational institution.

An important part of the informational space of the modern OS can be its websites - a kind of electronic representative or a visiting card of the school on the Internet. Its creation is an important step towards the openness of the school educational process, involving the public and parents in the issues of the formation and implementation of educational policy of the school, its access to the documentation of the educational institution.

Actual information, prompts and effective meeting of the needs of students and their parents, administration, and pedagogical staff are currently provided by sites that allow expanding and diversifying the range of educational, methodological and information services, and making the educational and educational environment of the educational institution open to all without exception.

The necessity to create school websites is due to the need to address the problem of information deficiency and current preservation of information resources, the introduction of innovative teaching technologies and modern teaching methods, advertising educational institutions, informing the educational community about their activities.

The site.google.com builder is one of the simplest benefits of which are: an extremely simple website creation tool where the user does not need to enter the code; intuitive editor. Google's site service is designed and oriented to the average users: all actions are simple, intuitive and do not require additional processing. A modern and user-friendly interface helps to create original, unique and functional pages, the content limitations of which are just the imagination of the user.

Key words: *website, content, information resource, school site, informational educational space.*

На сучасному етапі формування високорозвиненої особистості, готової до життєдіяльності на інформативній основі, неможливо уявити без створення єдиного інформаційного освітнього простору закладу освіти (далі – ЗО), адже саме завдяки йому є можливість перейти на якісно новий рівень у підходах до використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій в усіх структурних підрозділах навчального закладу, підвищення якості освіти та ефективності управлінських рішень.

Важливою складовою інформаційного простору сучасного ЗО може стати його сайт – своєрідний електронний представник, візитівка школи в мережі Інтернет. Його створення – важливий крок до відкритості шкільного освітнього процесу, залучення громадськості та батьків до питань формування й реалізації освітньої політики школи, доступу до документації навчального закладу тощо.

Своєчасне інформування, оперативне й ефективне задоволення потреб учнів та їхніх батьків, адміністрації, педагогічного колективу нині забезпечують сайти, які дозволяють розширити й урізноманітнити спектр навчально-методичного й інформаційного сервісу,

© Тимчина Н., Тимчина В., Позднякова Т., 2019

зробити інформаційно-освітнє середовище закладу освіти відкритим для усіх без винятку користувачів. Необхідність створення шкільних веб-сайтів обумовлено потребою розв'язання проблеми інформаційної недостатності та своєчасного збереження інформаційних ресурсів, упровадженням інноваційних технологій навчання і сучасних дидактичних систем, рекламою закладу освіти, інформуванням освітянської спільноти про свою діяльність. Це вимагає організації власної інтеграційної й універсальної системи, що покликана акумулювати необхідну для педагогів та учнів інформацію та передбачає можливість формування єдиного технологічного комплексу для створення, збору, збереження й використання різноманітної за змістом електронної інформації [7].

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Упровадження сучасних інтернет-технологій в освітню діяльність досліджують як вітчизняні, так і зарубіжні вчені (В. Ю. Биков, Н. А. Болдирєва, А. М. Гуржій, Н. В. Морзе, Е. Д. Патаракін, М. І. Зайдфодім, Д. Р. Лулакова, Тім О'Рейлі та ін.), які одностайні в тому, що використання інтернет-ресурсів створює сприятливі умови для розвитку нових інноваційних методів навчання загалом та особистості учня зокрема, насамперед для його творчої самореалізації. З одного боку, інтернет-ресурси є джерелом інформації, що використовується в освітньому процесі, а з іншого – засобом пошуку цієї інформації, її представлення й обробки.

Процес розроблення веб-сайтів освітніх закладів як обов'язкової складової освіти представлено в працях Л. А. Карташової, С. А. Матвєєвої, М. І. Пальчук, Ю. В. Романюк, Т. С. Яшиної, Дж. Тіффіна, Л. Раджасингам та ін., які визначають, що саме використання веб-сайту в процесі навчання сприятиме максимально повній та ефективній реалізації можливостей інтернет-ресурсів [3, с. 107]. Зауважимо, що на сьогодні питання створення освітніх веб-сайтів є недостатньо вивченим, незважаючи на те, що він вважається найбільш поширеним засобом представлення освітньої інформації в мережі Інтернет [6, с. 96], що й спонукало нас до написання даної статті.

Мета статті – проаналізувати значення сайту для освітнього закладу; покроково охарактеризувати процес створення веб-сайту освітнього закладу завдяки платформі Сайтів Google.

Виклад основного матеріалу. Освітній процес в Україні XXI століття неможливо уявити без розвитку нового освітнього середовища, найважливішими складовими якого на всіх рівнях (від учня чи студента до управління освітнім закладом і системою освіти) стали інформаційні технології й електронні освітні веб-ресурси [1; 2]. Означені ресурси мають навчально-методичне призначення та використовуються для забезпечення діяльності вихованців, учнів і студентів, а також вважаються одним із ключових елементів інформаційно-освітнього середовища [2].

Офіційний сайт закладу освіти – це сукупність електронних документів, які надають достовірну інформацію про нормативні засади та основні напрями його діяльності, об'єднані однією електронною адресою (доменним іменем або IP-адресою), а також є його інтернет-представництвом у Всесвітній мережі.

Сайт не лише спрямований на збір, обробку, оформлення й розміщення інформації з подальшою інтерактивною комунікацією, а й презентує результати діяльності школи. Створення і підтримка сайту є предметом діяльності команди фахівців закладу освіти.

Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060 «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 05.10.2012 № 1695/22007 на виконання наказу департаменту освіти і науки «Про організацію роботи зі створення та функціонування веб-сайтів навчальних закладів», керівники навчальних закладів мають забезпечити якісне функціонування офіційних сайтів закладу освіти та здійснювати особистий контроль за систематичним розміщенням на них актуальних матеріалів.

Основними *завданнями* сайту закладу освіти є:

- надання інформації про особливості функціонування навчального закладу, історію його розвитку, освітні програми та проекти, досягнення учнів та педагогічного колективу тощо;
- систематичне інформування учасників освітнього процесу та громадськості про діяльність закладу освіти;
- формування позитивного іміджу навчального закладу;
- забезпечення доступу до публічної інформації;
- здійснення обміну педагогічним досвідом;
- створення умов для мережевої взаємодії всіх учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків, випускників, громадських організацій та зацікавлених осіб), а також навчального закладу з іншими установами;
- стимулювання творчої активності вчителів та учнів;
- підвищення ролі інформатизації освіти, організація навчання з використанням мережевих освітніх ресурсів.

Інформаційний ресурс сайту є відкритим і загальнодоступним.

Основними інформаційно-ресурсними *компонентами* сайту є:

- контактна інформація про школу (поштова адреса та адреса електронної пошти, номери телефонів);
- дані про адміністрацію;
- довідкові матеріали про навчальні програми, порядок вступу до школи;
- електронні версії організаційних документів закладу освіти (концепція, програма розвитку, статут школи, місцеві нормативні документи);
- матеріали щодо організації навчального процесу, режим роботи та планування навчального процесу;
- навчально-методичні матеріали вчителів школи;
- матеріали про науково-дослідницьку діяльність учнів та їх участь в олімпіадах та конкурсах;
- електронні каталоги інформаційних ресурсів школи;
- інформація про події (свята, конференції, конкурси тощо).

На сайті закладів освіти *заборонено* розміщувати інформаційні матеріали, які:

- містять заклики до насильства і насильницької зміни основ конституційного ладу, що розпалюють соціальну, расову, міжнаціональну і релігійну ворожнечу;
- зачіпають честь, гідність та ділову репутацію громадян, організацій, установ;
- пропагують насильство, секс, наркоманію, екстремістські, релігійні та політичні ідеї;
- містять будь-які види реклами, метою якої є отримання прибутку іншими організаціями та установами;
- заборонені до публікації законодавством України.

Для текстової інформації сайту навчального закладу неприпустима наявність будь-яких видів помилок, як-от: синтаксичних, граматичних, орфографічних.

Звертаємо увагу, що сайт ЗО можна створити безкоштовно, однак забезпечити його безоплатне функціонування практично неможливо, адже за певні послуги (домен, хостинг, додатковий функціонал, зняття обмежень та реклами на безкоштовному тарифі сайтбілдерів тощо), звичайно, доведеться заплатити.

Освітяни найчастіше надають перевагу таким платформам для конструювання сайтів, як: wordpress.com, e-schools.info, sites.google.com. Зокрема, детальніше охарактеризуємо можливості конструктора sites.google.com, або по-іншому – Google Sites.

Розробники даного сервісу запевняють, що це – один із найпростіших веб-сайтів, перевагами якого є: *надзвичайно простий інструмент для створення веб-сайту, де користувачеві не потрібно зазначати програмний код; інтуїтивно зрозумілий редактор*. Як і всі продукти, Google-сервіс сайтів створений та орієнтований на пересічного користувача: *всі дії прості, інтуїтивні й не потребують додаткового опрацювання; сучасний та зручний інтерфейс сприяє створенню своєрідних, неповторних і функціональних сторінок, обмеженням до контенту яких є лише уява самого користувача*. Жодних додаткових особливих знань у процесі роботи застосовувати не потрібно: звичайна грамотність, ПК під рукою, трохи смаку і розуміння того, що повинно з'явитися на виході. Саме такі вимоги до розробника. Переконані, що із цим завданням упорається будь-яка середньостатистична людина, діяльність якої так чи інакше пов'язана зі школою.

Потужний пошук від Google дозволяє швидко знаходити потрібну інформацію на всіх внутрішніх сайтах. Швидке додавання вмісту (наприклад, календарів, карт, відео, електронних таблиць, презентацій тощо) за допомогою гаджетів, сприяє розширенню можливостей сайту. Для всіх користувачів реалізована функція щодо переходу на основну сторінку й перегляду останніх оновлень та матеріалів.

Проте не слід забувати, що успіх діяльності сайту залежить не лише від інструмента, що використовується, а передусім й від кількості/якості інформації, яка буде на ньому розміщена. Зважаючи на це, одразу варто визначити цілі та напрями діяльності й лише після цього розпочинати роботу.

Умовно процес створення сайту можна поділити на *етапи*:

1) попередній (підготовчий) етап розробки;
2) етап проектування;
3) етап розробки і тестування;
4) етап розміщення;
5) етап розвитку ресурсу.

На *етапі попереднього створення сайту* вирішуються питання загального характеру, зокрема: обговорення загальної концепції та цілей створення сайту, шляхи пошуку потенційних відвідувачів, аналіз цільової аудиторії, вибір конструктора та ін. З цією метою заходимо у свій обліковий запис Google і переходимо на Google-диск, обираємо команду «Створити сайт» *(див. рис. 1)*.

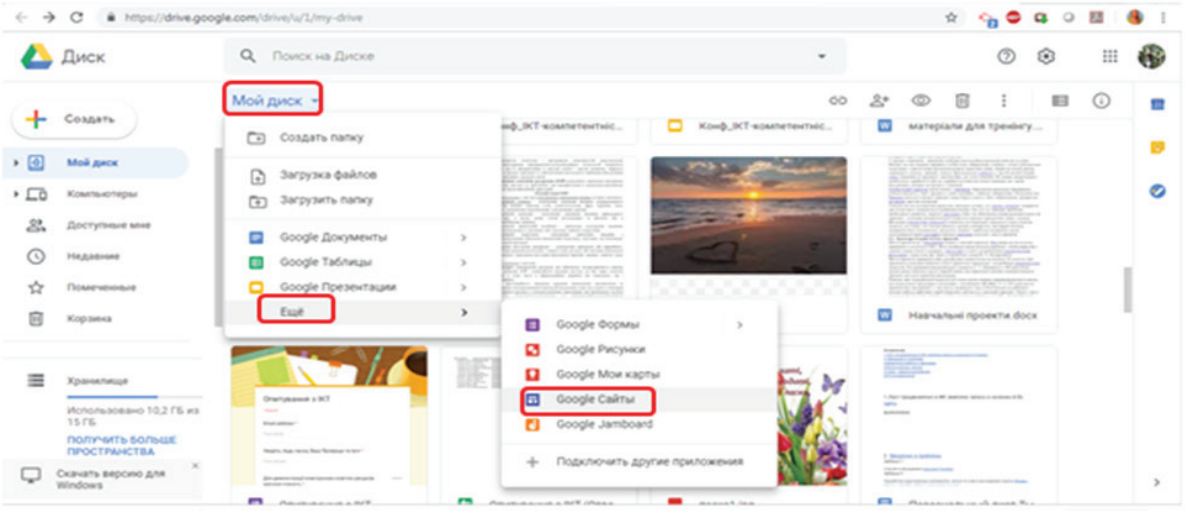

Рис. 1. Порядок створення сайту на Google-диску

Етап проектування передбачає складання технічної документації (визначення архітектури створюваного сайту та його структури: меню, посилання, розміщення модулів) із метою створення сайту.

Етап розробки й тестування має на меті створення необхідних графічних елементів, підбір стилю, розмірів шрифтів і кольорової гами, розробка ескізів розміщення модулів сайту, тестування необхідних компонентів, оптимізацію для пошукових систем контенту сайту *(див. рис. 2-4)*.

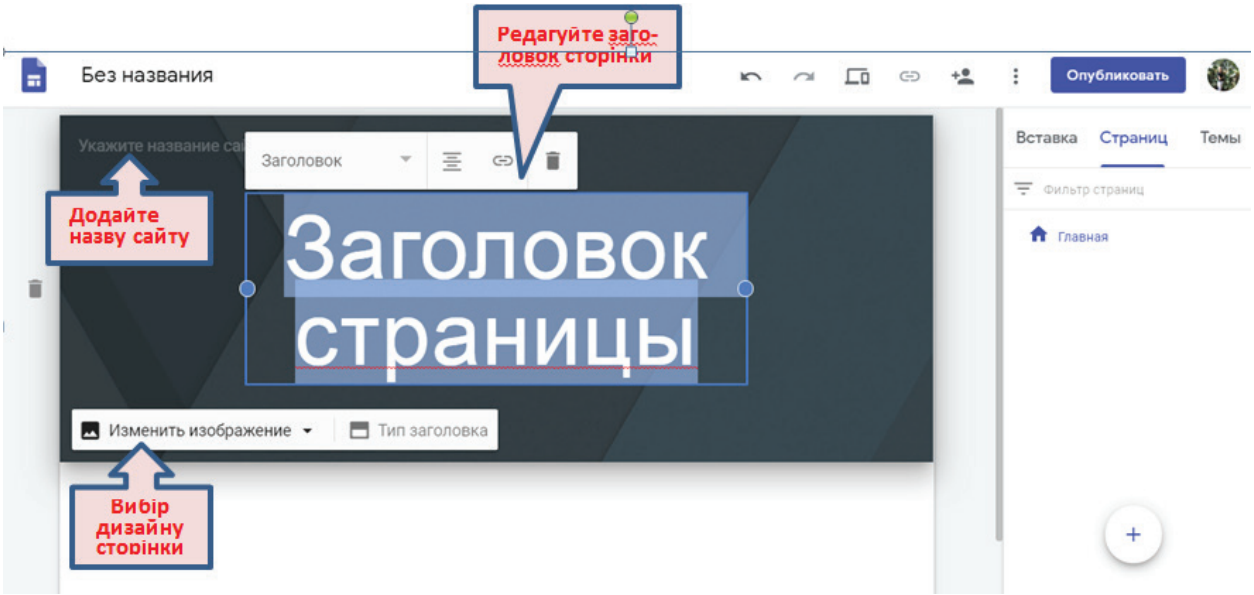

Рис. 2. Налаштування дизайну сторінки

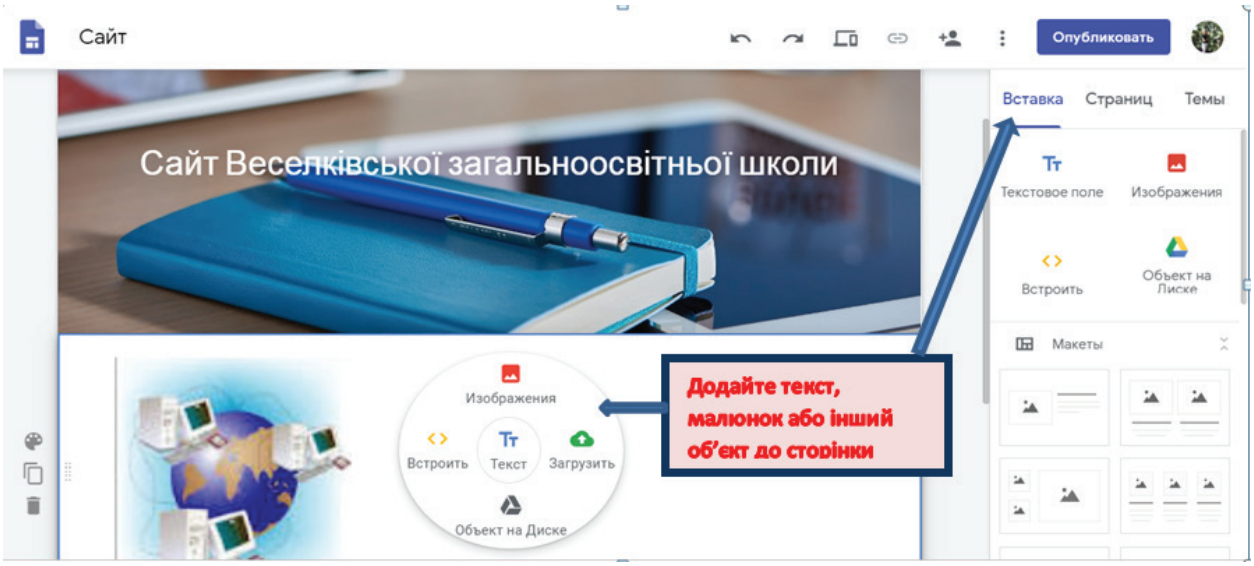

Рис. 3. Додавання зображень та інших об'єктів на сайт

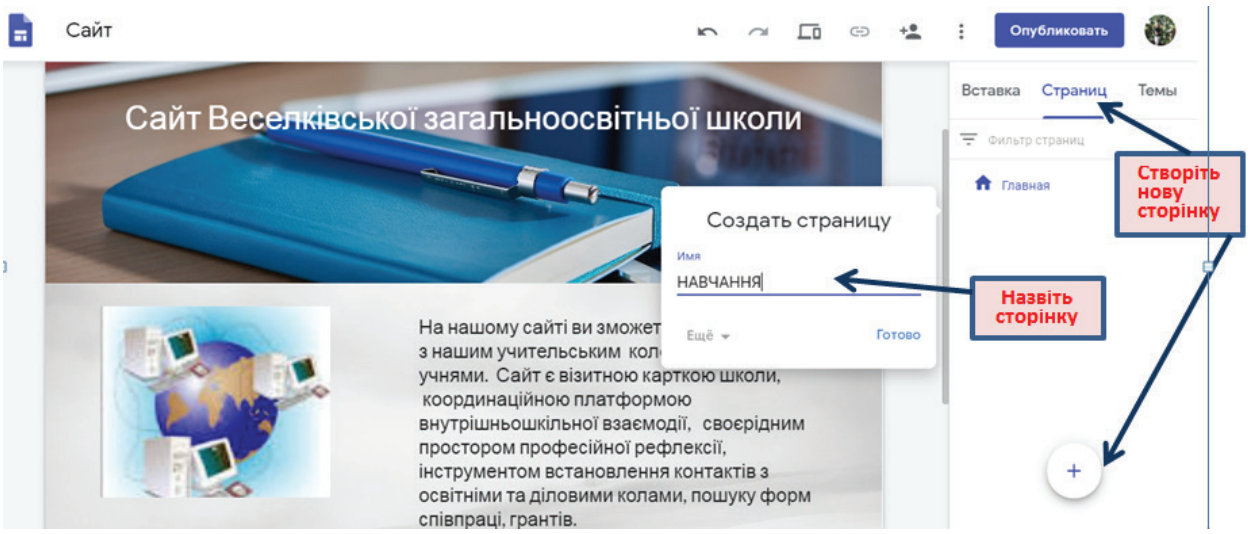

Рис. 4. Порядок додавання сторінок

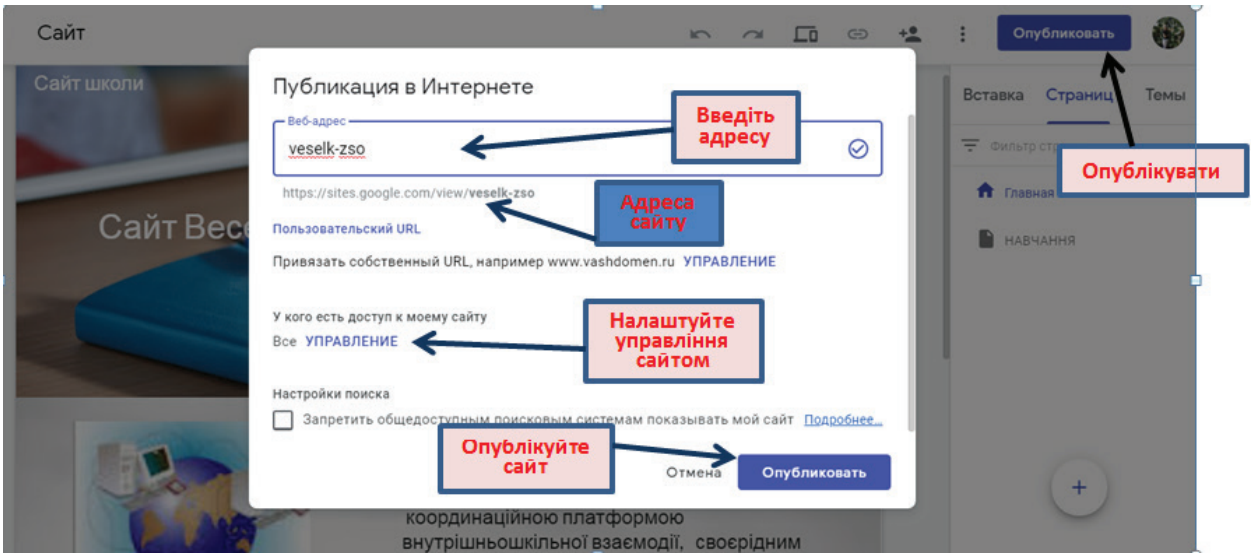

Рис. 5. Розміщення сайту в мережі

На *етапі розміщення сайту* перевіряють доступність бажаного доменного імені, наявність штрафних санкцій до домену з боку пошукових систем, а також досліджують історію домену (пошук його попередніх власників). Залежно від обсягу створюваного сайту і його типу, що визначає подальші перспективи зростання популярності ресурсу, не варто забувати й про хостинг *(див. рис. 5)*.

На *етапі розвитку ресурсу*, по суті, вже маємо функціонуючий веб-сайт. Але він усього лише один із мільярдів, хоча й правильно та зі смаком розроблений. Для підняття рейтингу й залучення відвідувачів на створеному сайті необхідно періодично оновлювати вміст, реєструвати сайт у пошукових системах і каталогах, давати оголошення на дошках оголошень і залишати записи в гостьових книгах, форумах і соціальних мережах. Усе це разом узяте називають спільним терміном – «розкручування й просування сайту».

Для просування сайту необхідно дотримуватися таких послідовних і обов'язкових дій: грамотна оптимізація, прокачування посиланнями і фіксація зростання відвідуваності. Досягти вражаючого довгострокового результату можна лише завдяки наполегливій та клопіткій праці. Таким чином, планомірна й тривала робота над сайтом одночасно у кількох напрямах обов'язково принесе бажані результати.

Висновок. Викладене вище дозволяє дійти висновку, що соціальна значущість процесу створення, підтримки та функціонування інтерактивних, динамічних, зі зручною структурою і навігацією, інформаційно наповнених веб-сайтів закладів освіти та їх перетворення в потужні інформаційні ресурси, що поєднують у собі функції традиційних методів навчання і педагогічних інновацій, беззаперечна. Завдання таких інформаційних ресурсів – сприяти всебічному та оперативному забезпеченню здобувачів освіти максимально повною інформацією, формуючи в майбутніх випускників готовність до роботи в умовах інформаційного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биков В. Ю. Методологічні та методичні основи створення і використовування електронних засобів навчального призначення / В. Ю. Биков, В. В. Лапінський // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2012. – № 3. – С. 3–6.

2. Гуржій А. М. Теоретичні напрями інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів / А. М. Гуржій // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. пр. : у 5 т. Т. 5. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 392 с.

3. Жук Л. Г. Интернет-технологии как средство организации самостоятельной работы студентов технических вузов (на материале обучения иностранному языку) : дис. канд. пед. наук : 13.00.03 / Жук Людмила Григорьевна. – СПб., 2006. – 192 с.

4. Карташова Л. А. Електронний освітній ресурс як засіб підтримки навчання інформаційних технологій майбутніх філологів / Л. А. Карташова // Проблеми сучасного підручника. – К., 2012. – № 12. – С. 421–427.

5. Кононец Н. В. Створення дистанційних курсів для ресурсно орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу в коледжі / Н. В. Кононец // Матеріали Міжнар. інтернет-конференції [«Неперервна освіта в педагогічних ВНЗ: стан, проблеми, перспективи»], (Умань, 24 квітня 2015 р.). – Умань, 2015. – С. 55–58.

6. Матвєєва С. А. Сайт як жанр інтернет-комунікацій (на матеріалі персональних сайтів учених) : дис. канд. філол. наук : 10.02.15 / Матвєєва Світлана Анатоліївна. – Луганськ, 2006. – 212 с.

7. Пальчук М. І. Веб-ресурс навчального закладу як обов'язкова складова освіти / М. І. Пальчук // Культура народов Причерноморья. – Симферополь : Межвузовский центр «Крым», 2007. – № 100. – Вып. 10. – Т. 2. – С. 122–126.

Дата надходження до редакції: 24.04.2019 р.